

Serum	Laboratorium			
	Utrecht	Leiden	Nijmegen	Amsterdam
Serie A 1	16.000*	4096	≥4096	512
2	1024	1024	1024	256
3	256	512	512	512
4	1024	1024	1024	64
5	1024	1024	512	64
6	1024	1024	512	512
7	2048	2048	1024	64
8	—	—	—	—
Serie B 1	128	256	64	128
2	—	—	—	—
3	4096	4096	2048	>4096
4	—	—	—	—
5	512	512	256	256
6	512	512	512	64
7	256	512	128	64
8	2048	2048	1024	512
Serie C 1	64	128	256**	64
2	256	512	1024	64
3	256	512	1024	128
4	—	—	—	—
5	4096	8000	≥4096	≥2048
6	16.000	8000	≥4096	1024

*Reciproke waarde van de titer

**In deze serie werd in plaats van de proef van Sabin-Feldman de immunofluorescentiereactie uitgevoerd (zie M. C. J. NUNEN en J. VAN DER VEEN 1965).

algemeen lager liggen dan die gevonden in de andere laboratoria, welke onderling goed overeenkomen.

Literatuur: ROEVER-BONNET, H. DE en H. C. HILLENBRINK (1966) De diagnose toxoplasmose. *Ned. T. Geneesk.* **110**, 378. — NUNEN, M. G. J. VAN, en J. VAN DER VEEN (1965) Onderzoek op toxoplasmose door middel van immunofluorescentie. *Ned. T. Geneesk.* **109**, 742.

Utrecht, 2 maart 1966 J. H. BEKKER
Rijks Instituut voor de Volksgezondheid J. H. DE BRUIJN

HET HYPERKINETISCH SYNDROOM BIJ KINDEREN

Als schoolarts las ik de verhandeling van collega J. A. M. FREDERIKS (1966) over bovengenoemd onderwerp met bijzonder veel belangstelling.

Des te gereder vraag ik mij af, of wij bij de differentiële diagnose ook niet het ziektebeeld van het epileptische equivalent voor ogen moeten houden, zoals de „oude” STRÜMPELL deze beschrijft in zijn *Lehrbuch der inneren Krankheiten*: „Bei jugendlichen Individuen beobachtet man als psychisch-epileptischen Äquivalent zuweilen eigentümliche Zustände, indem die Kinder in läppischer Weise umherlaufen, alle mögliche Gegenstände zusammentragen, auffallende kombinierte Bewegungen machen u. dgl.”

De thans ook bestoven BING haalt in zijn *Lehrbuch der Nervenkrankheiten* katamnestic het voorbeeld aan van NAPOLEON

BONAPARTES hoveling, die de hofetiquette danig verstoorde, als hij, door een vreemde ongedurigheid gedreven, telkenmale van zijn zetel opstond, om schijnbaar doelloos wat heen en weer te dreutelen, „hetgeen de keizer ten zeerste bevreemde”.

Literatuur: FREDERIKS, J. A. M. (1966) *Ned. T. Geneesk.* **110**, 422.

Echt, 1 maart 1966

PH. NYST

ESSENTIËLE TRIGEMINUSNEURALGIE EN CARBAMAZEPINE

Op bl. 17 van deze jaargang, tweede kolom bovenaan, zegt de auteur van het „Commentaar”, er niet van op de hoogte te zijn of de werking van carbamazepine ondubbelzinnig is vastgesteld door middel van dubbel-blind onderzoek.

Hoewel deze indicatie zich hiertoe wel bijzonder slecht leent, is niettemin een dergelijk onderzoek beschreven door RASMUSSEN en RIISHEDE (1965). Bij dit onderzoek, waarbij Tegretol (crossover) getest werd tegen een placebo, waren 29 patiënten betrokken met essentiële trigeminusneuralgie. De beoordeling van het effect was, na Tegretol bij 66 patiënten gunstig, bij 7 negatief; na placebo bij 6 patiënten gunstig, bij 23 negatief. Op grond van de hierbij gebruikelijke eenzijdige toets van Fisher en Irwin moet — zelfs bij een significantieniveau van slechts 0,00003 — de hypothese, dat Tegretol geen gunstig effect zou hebben, worden verworpen.

Daarnaast beschikken wij nog over de resultaten van een in Nederland verricht dubbel-blind onderzoek. De gegevens evenwel zijn ons als vertrouwelijk ter beschikking gesteld. Niettemin lijkt ons de mogelijkheid aanwezig, mocht de auteur van het „Commentaar” zulks wensen, hem in contact te brengen met de betrokken onderzoekers.

Literatuur: Commentaar (1966) Essentiële trigeminusneuralgie. *Ned. T. Geneesk.* **110**, 17. — RASMUSSEN, P. en J. RIISHEDE (1965) An efficacious medicine for the treatment of trigeminal neuralgia. Comparison of Tegretol and a placebo in 48 patients with facial pain. *Excerpta medica (Amst.) Int. Congr. Series* No. 93, bl. 224.

Haarlem, 24 januari 1966

J. A. VAN DEN ENDE
(Propharma N.V.)

BESMETTE OOGDRUPPELS

Naar aanleiding van de klinische les van Prof. Dr. A. CH. Ruys een kleine praktijkervaring.

Een kinderarts schrijft een kind dat in een ziekenhuis verpleegd wordt, oogdruppels voor, waarop het hoofd van de afdeling twee flesjes uit haar kast haalt. De kinderarts vraagt hoe oud deze flesjes zijn; het blijkt dat ze ongeveer 6 resp. 8 maanden geleden zijn afgeleverd. De flesjes worden naar het bacteriologisch laboratorium verwezen. Resultaat: het ene flesje bevatte proteus-bacteriën, het andere flesje pyocyanus (*Pseudomonas aeruginosa*).

Enige tijd later heeft dit ziekenhuis een apotheker aangeesteld, en het beschikt thans over een eigen ziekenhuis-apotheek. Tegenwoordig worden alle resterende geneesmiddelen van vertrekkende patiënten weer teruggehaald, zodat dit soort voorraadvorming niet goed meer mogelijk is.

Literatuur: Ruys, A. CH. (1966) *Ned. T. Geneesk.* **110**, 421.

Enschede, 3 maart 1966

A. MARSEILLE